

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

07 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Petru Ursache,

Judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Gavdiuc Valentina și de inculpatul Baitoi Serghei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 septembrie 2017, în cauza penală în privința lui

Baitoi Serghei XXXXX,

născut la XXXXXX, originar din or. XXXXX, (viza) or. XXXXX, str. XXXXX, nr. XX, domiciliat în or. XXXXX, str. XXXXXX, nr. XX, r-nul XXXXX

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 06 iunie 2017 - până la 16 iunie 2017 (instanța de fond);*
- 2. de la 07 iulie 2017 - până la 27 septembrie 2017 (instanța de apel);*
- 3. de la 28 noiembrie 2017 – până la 07 februarie 2018 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia (sediul Rîșcani) din 16 iunie 2017, examinată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, Baitoi Serghei a fost condamnat în baza art.217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a practica activitate în domeniul legat de substanțe narcotice pe un termen de 3 ani.

În conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită a fost suspendată pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

Solicitarea acuzatorului de stat cu privire la încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare suportate în legătură cu instrumentarea cauzei penale a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Baitoi Serghei urmărind scopul circulației ilegale a drogurilor, etnobotanicilor și analogice acestora, în scop de profit, la 30 ianuarie 2017 aflându-se în or. Costești, r-nul Rîșcani, a realizat cet. XXXXXX. contra sumei de 150 lei, droguri, care conform raportului de expertiză nr. 34/12/2R-150 din 08.02.2017, reprezintă marijuana cu masa 1,5 gr.

Tot el, Baitoi S. la 02 mai 2017, aflându-se în or. Costești, r-nul Rîșcani, urmărind același scop i-a realizat cet. XXXXX. contra sumei de 300 lei droguri, care conform raportului de expertiză nr. 34/12/2R-505 din 04.05.2017 reprezintă marijuana cu masa de 5,446 gr.

3. Împotriva sentinței a declarat apel acuzatorul de stat, care, invocând blândețea pedepsei a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare conform învinuirii formulate la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 3 ani. Încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 3310 lei.

În argumentarea soluției solicitate s-au menționat următoarele:

- instanța de fond nejustificat a aplicat prevederile art. 90 Cod penal;
- prin stabilirea pedepsei cu dispunerea suspendării executării acesteia nu va fi atins scopul pedepsei prevăzut la art. 61 Cod penal;
- instanța de fond eronat și contrar prevederilor art. 227 alin. (1) (3) și art. 229 Cod de procedură penală, a dispus respingerea solicitării acuzatorului de a încasa din contul inculpatului în beneficiul statului cheltuielile suportate pentru instrumentarea cauzei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 septembrie 2017, apelul declarat a fost admis, casată parțial sentința în partea stabilirii pedepsei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care, Baitoi S. a fost condamnat în baza art.217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal, la 2 ani, 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de circulația drogurilor, precursorilor, etnobotanicilor analogii acestora pe un termen de 3 ani.

În rest sentința a fost menținută.

5. În motivarea soluției adoptate Colegiul a menționat că, deși instanța de fond just a apreciat circumstanțele de fapt și de drept, iar acțiunile inculpatului corect au fost încadrate în baza art. 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal, pedeapsa numită inculpatului cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, este nejustificată, la stabilirea căreia nu s-a ținut cont de prevederile art. 61 și 75 Cod penal, precum și de circumstanțele reale ale cauzei, care în ansamblu nu permit stabilirea unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării acesteia.

Totodată, Colegiul a conchis, că modalitatea de executare a pedepsei stabilite inculpatului nu este în acord cu principiul proporționalității având în vedere fapta

săvârșită și urmările survenite, ținând cont și de persoana celui vinovat, care la momentul comiterii infracțiunii era angajat al MAI în funcția de inspector-chinolog al Departamentului Poliției de frontieră, persoană care în virtutea atribuțiilor de serviciu, are menirea de a asigura ordinea de drept și de a curma comiterea infracțiunilor.

În consecință instanța a menționat că în speță este justificată și necesară stabilirea unei pedepse privative de libertate pe un termen de 2 ani și 6 luni, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

Solicitarea procurorului privind încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare legate de efectuarea expertizelor criminalistice în sumă de 3310 lei Colegiul a respins-o, argumentând că acestea sunt acțiuni de urmărire penală efectuate în vederea demonstrării vinovăției inculpatului. Prin urmare, este obligația acuzării în calitate de autoritate a statului de a acumula probele ce demonstrează vinovăția și identifică persoana vinovată în comiterea unei infracțiuni.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, acuzatorul de stat a contestat-o cu recurs ordinar solicitând casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată argumentând că hotărârea contestată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, deoarece concluzia instanței de respingere a solicitării privind încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată în sumă de 3310 lei, este neargumentată. Consideră, că ținând cont de prevederile art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală aceste cheltuieli urmau a fi încasate din contul inculpatului;

6.1 Decizia instanței de apel este contestată și de inculpat, care, menționând prevederile pct. 6),10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, solicită, casarea parțială a hotărârii instanței de apel, cu dispunerea suspendării executării pedepsei stabilite, invocând următoarele:

- argumentele privind necesitatea executării de către Baitoi S. a pedepsei stabilite sunt neîntemeiate, ilegale și eronate;

- instanța de apel eronat și-a argumentat decizia adoptată prin faptul că inculpatul și-a creat o afacere din realizarea substanțelor narcotice, or partea acuzării nu a invocat acest fapt, prin urmare această circumstanță nu a fost constatată.

- în speță există un cumul de circumstanțe atenuante care corect au permis instanței de fond aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal;

- decizia contestată este neargumentată în partea individualizării executării

pedepsei stabilite.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sunt vădit neîntemeiate.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

7.1 Cu referire la recursul declarat de acuzatorului de stat.

Analizând textul recursului declarat Colegiul reține că, recurentul își întemeiază recursul pe temeiul de drept prevăzut de pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul în care hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În esență, însă, recurentul critică decizia instanței de apel doar în partea respingerii solicitărilor înaintate de acuzatorul de stat referitor la încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului în mărime de 3310 lei.

Verificând materialele cauzei în raport cu motivele invocate în cererea de recurs, Colegiul penal conchide că acestea sunt vădit neîntemeiate din următoarele considerente.

Recurentul solicită în baza art. 229 Cod de procedură penală, încasarea cheltuielilor suportate pentru efectuarea expertizelor tehnico-criminalistice nr. 34/12/2-R-150 din 08.02.2017 și nr. 34/12/2-R-505 din 04.05.2017 care au fost dispuse pentru a fi stabilit faptul dacă masa vegetală ridicată de la XXXXX reprezintă droguri și care este greutatea acestora, motivând că cheltuielile pentru efectuarea expertizelor menționate au fost suportate de către stat, însă, în opinia sa, ținând cont de norma de drept sus menționată acestea urmau a fi încasate din contul inculpatului.

În această ordine de idei, Colegiul penal menționează că argumentele invocate de către recurent în susținerea solicitării înaintate sunt neîntemeiate, deoarece art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că expertiza se dispune

și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză (art. 143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală).

Tot aici, Colegiul penal consideră necesar de a face trimitere la prevederile alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală, care stipulează că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul bugetului de stat.

Drept urmare celor invocate, se indică că în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

Astfel, se reține că expertizele tehnico-criminalistice nr. 34/12/2-R-150 din 08.02.2017 și nr. 34/12/2-R-505 din 04.05.2017 au fost ordonate de către organul de urmărire penală în vederea stabilirii dacă masa vegetală ridicată de la XXXXX reprezintă marijuana și care este greutatea aceasta. Prin urmare, Colegiul conchide că acestea reprezintă acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării.

În sensul dat, Colegiul penal constată, că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, prin numirea efectuării expertizelor tehnico-criminalistice, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statutului.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că Curtea de apel corect a ajuns la concluzia, de a respinge solicitările acuzatorului de stat privind încasarea în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare din contul inculpatului.

Așa dar, Colegiul penal consideră ca fiind neîntemeiate criticile formulate de către acuzatorul de stat în cererea de recurs ordinar, respectiv se decide inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

7.2 Cu referire la recursul declarat de inculpatul

Baitoi Serghei.

Drept temei pentru declararea recursului ordinar, recurentul a invocat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6),10) Cod de procedură penală, din care rezultă că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul, *când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Lecturând textul recursului declarat Colegiul conchide că, deși recurentul face

trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6),10) Cod de procedură penală, din motivarea recursului rezultă, că de fapt acesta critică decizia instanței de apel nefiind de acord cu excluderea prevederilor art. 90 Cod penal - condamnarea cu suspendare condiționată a executării pedepsei.

Colegiul, consideră că temeiurile pentru recurs semnalate de recurent nu sunt aplicabile în prezenta speță, iar instanța de apel la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea executării pedepsei stabilite inculpatului și-a argumentat soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61, 75.

Or, efectuând o verificare a materialelor din dosar Colegiul conchide, că la judecarea apelului declarat de procuror, instanța a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție corectă în partea individualizării pedepsei în privința lui Baitoi S.

În vederea susținerii acestei concluzii instanța de recurs rezultă din aceea că, pedeapsa penală, potrivit art. 61 Cod penal, este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acestuia, cât și a altor persoane. Or, ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului.

Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea normei penale în baza căreia a fost recunoscut vinovat.

Astfel, Baitoi S. a fost condamnat în baza art.217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal, sancțiunea căruia prevede pedeapsa închisorii de la 3 la 7 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani.

În speță, judecarea cauzei a avut loc în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în conformitate și cu respectarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, și ținând cont de faptul că cauza a fost examinată în procedură simplificată, noile limite de pedeapsă cu care urma să opereze instanța sunt de la 2 ani până la 4 ani și 8 luni închisoare.

Astfel, pedeapsa stabilită inculpatului de 2 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de circulația drogurilor, precursorilor, etnobotanicilor analogii acestora pe un termen de 3 ani, se încadrează în limitele normei penale date, adică instanța de apel i-a aplicat pedeapsa ținând cont de noile limite, care au fost reduse cu 1/3 .

Acestea fiind meționate Colegiul relevă, că după ce a stabilit categoria de pedeapsă, continuând operațiunea de individualizare cu privire la executarea acesteia, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, instanța de judecată **poate** dispune neexecutarea acesteia. Suspendarea condiționată (art. 90 Cod penal), ca mijloc de individualizare a executării pedepsei, conferă instanței de judecată posibilitatea, ca pe lângă stabilirea cuantumului pedepsei, să se pronunțe și asupra modului de executare a acesteia.

O condiție prevăzută expres în alin. (1) art. 90 din Cod penal, constituie concluzia instanței că nu este rațional ca făptuitorul să execute pedeapsa stabilită.

Prin urmare, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze că scopul pedepsei poate fi atins chiar și fără executarea efectivă a acesteia. În formarea convingerii, instanța de judecată ține cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, inclusiv are în vedere întreaga conduită a condamnatului înainte de săvârșirea faptei, după săvârșirea ei, în timpul judecării, precum și alte aspecte ce țin de personalitatea infractorului, bazându-se pe materialele cauzei administrate în cadrul cercetării judecătorești.

În acest context, instanța de recurs notează, că chiar și în cazul îndeplinirii tuturor condițiilor prevăzute de prevederile art. 90 alin. (1) Cod penal, nu se creează un drept pentru condamnat, ci doar o vocație a ultimului la această măsură de individualizare judiciară a executării pedepsei stabilite.

Altfel spus, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze dacă scopul pedepsei poate fi atins de inculpat fără executarea efectivă a acesteia.

La caz, se constată că instanța de apel, în partea descriptivă a deciziei, a menționat că inculpatul a comis o infracțiune gravă, prin care s-a adus un prejudiciu grav societății, iar agumentele referitoare la personalitatea acestuia (se caracterizează pozitiv, a recunoscut vina, deține medalia crucea „pentru serviciu impecabil”) nu reduc din pericolul social al infracțiunii comise de către acesta, și din atare considerente pedeapsa stabilită de prima instanță nu-și va atinge scopul de restabilire a echității sociale, corectare a condamnatului, precum și de prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Pentru toate argumentele anterior prezentate, Colegiul penal la fel consideră că, în cauza deferită judecării, prima instanță nu a ținut seama de prevederile expuse supra și, ca rezultat, a individualizat greșit pedeapsa în privința lui Baitoi S. pripit aplicând prevederile art. 90 Cod penal, or, în speța dată instituția suspendării condiționate a executării pedepsei, nu poate fi aplicată, reieșind din împrejurările săvârșirii infracțiunii descrise detaliat în actul de sesizare a instanței, precum și ținând seama de statuările instanței de apel privitor la faptul că infracțiunea comisă are un impact deosebit asupra sănătății publice și conviețuirii sociale. La fel Colegiul reține, ca fiind relevante și următoarele argumentele ale instanțe de apel referitor la faptul că infracțiunea a fost comisă de o persoană care la acel moment era angajat al MAI în funcția de inspector-chinolog al Departamentului Poliției de frontieră, persoană, care în virtutea atribuțiilor sale de serviciu, avea menirea de a curma comiterea infracțiunilor de către alte persoane, însă necătând la acest fapt personal a comis o infracțiune.

Totodată, luând în considerație, după cum a fost specificat mai sus, prezența circumstanțelor atenuante, la care face referire inculpatul în recursul declarat, (săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni, se caracterizează pozitiv) precum și faptul că prezenta cauză a fost examinată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală (art. 364¹ CPP), instanța de recurs consideră că aceste împrejurări au determinat corect instanța de apel, de a-i stabili inculpatului pedeapsa închisorii mai aproape de limita minimă prevăzută de sancțiunea normei penale în baza căreia a fost condamnat. La acest capitol, Colegiul ține să menționeze, că în cazul în care instanțele de judecată au constatat circumstanțe atenuante și au redus pedeapsa, după caz până la minim, aceste circumstanțe nu mai pot servi temei de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal.

Drept urmare, Colegiul penal găsește neîntemeiate alegațiile titularului dreptului de recurs în partea solicitării de a aplica în privința sa prevederile art. 90 Cod penal, și constată că concluzia instanței de apel, privitor la faptul că corijarea inculpatului este posibilă doar prin aplicarea față de Baitoi S. a unei pedepse sub formă de închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis, este una legală, corectă, motivată și întemeiată.

Pe cale de consecință, Colegiul penal conchide că argumentele invocate în cererea de recurs privind greșita individualizare a pedepsei nu sunt prezente în speță, iar instanța ierarhic inferioară și-a motivat just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor din art. 61 și 75 Cod penal la soluționarea chestiunii cu privire la stabilirea pedepsei și individualizarea executării acesteia, aplicându-i

Lui Baitoi S. o pedeapsă proporțională faptei săvârșite și consecințelor survenite.

Rezumând cele expuse, instanța de recurs nu constată prezența erorilor de drept ce ar afecta hotărârea atacată sub aspectele invocate, astfel ajunge la concluzia că recursul este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Gavdiuc Valentina și de inculpatul Baitoi Serghei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 septembrie 2017, în cauza penală în privința lui *Baitoi Serghei*, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 07 februarie 2018.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti